

- постійний моніторинг капітальних видатків та об'єктів комунальної влади;
- використання найбільш ефективних способів капіталовкладень.

Література

1. Local Budgeting [Text] / Editor A. Shah. – Herndon : World Bank Publications, 2007. – 385 p.
2. Батіщева С. М. Фінансування капітальних вкладень місцевих бюджетів [Текст] / С. М. Батіщева // Наукові праці НДФІ. – 2009. – № 3 (48). – С. 35-42.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

УДК 336.14

Марчук А. П.,

Тернопільський національний економічний університет

ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У 2016 році відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у Тернопільській області було утворено 26 об'єднаних територіальних громад, до складу яких увійшли 167 сільських, селищних та міських рад, що прийняли рішення про об'єднання. У загальноукраїнському рейтингу процесу об'єднання область зайняла 3 місце. У 2017 році кількість об'єднаних громад в області зросла до 36, а кількість місцевих бюджетів, що увійшли до їх складу, до 206 місцевих рад. Цього ж року відбулись перші вибори у Саранчуківській, Лановецькій, Хоростківській та Зборівській громадах, унаслідок чого у 2018 бюджетний рік увійшло 40 ОТГ, що об'єднали бюджети 240 місцевих рад. Станом на березень 2018 року у загальноукраїнському рейтингу областей за кількістю об'єднаних територіальних громад Тернопільська область посідає четверте місце, за кількістю місцевих рад, що об'єднались – сьоме по Україні.

Передача органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень і закріплення стабільних джерел доходів для їх реалізації в умовах децентралізації дозволила місцевим бюджетам області суттєво збільшити свій фінансовий ресурс.

Так, за 2016 рік до загального фонду бюджетів об'єднаних територіальних громад області надійшло 356 млн гривень власних доходів, за 2017 рік – 625 млн гривень (на 269 млн гривень або на 76 % більше показника 2016 року).

Основними джерелами доходів бюджетів об'єднаних громад є податок на доходи фізичних осіб – у 2017 році отримано 361,7 млн гривень (у порівнянні з 2016 роком надходження збільшились на 132,9 млн гривень або на 58,1 %); податок на майно – 79,3 млн гривень (на 36,1 % більше 2016 року); єдиний податок – 100,4 млн гривень (на 35,6 % перевищує надходження 2016 року); акцизний податок – 60,3 млн гривень (на 11,9 % більше).

До загального фонду бюджетів об'єднаних громад протягом 2017 року надійшло 853,7 млн гривень трансфертів з державного бюджету. Реверсну дотацію (вилучення) було передбачено для Байковецької (5,9 млн гривень), Гусятинської (0,2 млн гривень) та Заводської (0,7 млн гривень) об'єднаних громад.

Видатки загального фонду склали 1144,7 млн гривень (що на 271,3 млн гривень або на 31,2 % більше, ніж у 2016 році), з них на освіту – 714,2 млн гривень, охорону здоров'я – 71,1 млн гривень, соціальний захист та соціальне забезпечення – 33 млн гривень, культуру – 76,4 млн гривень, фізичну культуру та спорт – 11,5 млн гривень.

Капітальні видатки за рахунок усіх джерел надходжень за об'єднаними територіальними громадами склали 223,2 млн гривень (на 19 млн гривень або 9,3 відсотка більше, ніж 2016 року).

У 2018 році до бюджетів об'єднаних територіальних громад очікується отримати 847 млн гривень власних доходів (на 222 млн гривень або на 35 відсотків більше 2017 року) (див. рис. 1).

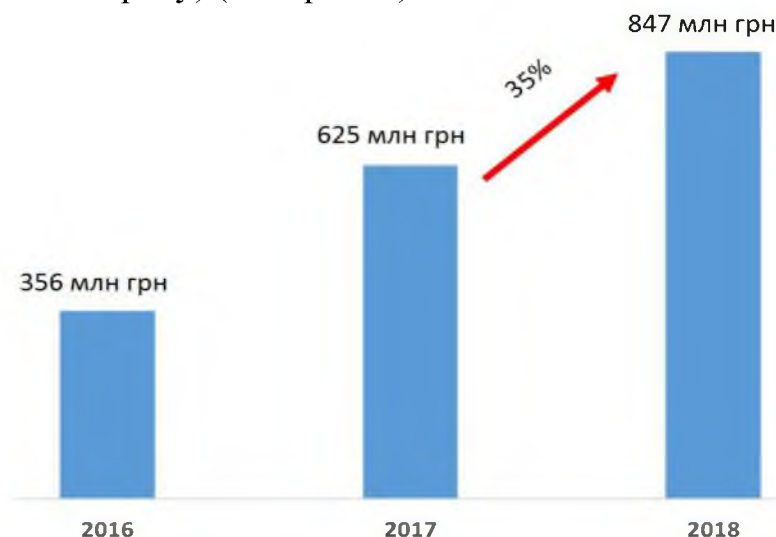

Рис. 1. Динаміка власних доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад Тернопільської області

Джерело: розроблено автором на основі [1; 2; 3]

За період запровадження реформи децентралізації власні доходи ОТГ області зросли більш ніж удвічі. Змінилась і питома вага бюджетів об'єднаних громад у зведеному бюджеті області – частка доходів об'єднаних громад у

доходах місцевих бюджетів зросла від 16 відсотків у 2016 році до 21 відсотка у 2018 році.

Власні доходи бюджетів ОТГ у розрахунку на одного мешканця об'єднаної громади зросли від 1573 грн у 2016 році до 2202 грн у 2017 році. У тому числі по 10 ОТГ, що функціонують з 2017 року, цей показник зріс у 2,9 рази та становить 2048 грн, а по 26 ОТГ, утворених у 2016 році – на 42,7 % і становить 2241,7 грн. У 2018 році очікується одержати до бюджетів громад власних доходів у розрахунку 2571 грн на одного жителя.

У другому кварталі 2018 року (29 квітня) відбудуться вибори у Дорогичівській та Товстенській об'єднаних територіальних громадах. Згідно з Бюджетним кодексом до кінця поточного року бюджети адміністративно-територіальних одиниць, що увійдуть до їх складу, збережуть діючий зараз статус. З метою прискорення процесу адаптації новоутворених громад до переходу на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та підвищення ефективності бюджетного процесу в умовах децентралізації вважаємо за необхідне внести зміни до Бюджетного кодексу України в частині можливості відокремлення у поточному році бюджетів об'єднаних територіальних громад, що сформувались у першому півріччі, та здійснити розподіл міжбюджетних трансфертів, передбачених для області, з 01.07.2018 року з урахуванням зміни статусу зазначених бюджетів.

Література

1. Звіт ГУ ДКСУ України у Тернопільській області про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2016 рік.
2. Звіт ГУ ДКСУ України у Тернопільській області про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2017 рік.
3. Зведений розпис доходів місцевих бюджетів Тернопільської області станом на 01.03.2018 року.

УДК 336. 221

Маршалок Т. Я.,
Тернопільський національний економічний університет

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛИВАНЬ

Економіка країни і її розвиток більшою мірою залежать від дій та вчинків уряду країни, проведенням тих чи інших кроків щодо її зростання та стабільного функціонування. Застосування тих чи інших економічних інструментів повинно базуватися на тенденціях попередніх років чи досвіді